

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ЗВІТ

КОМІТЕТУ З СІМЕЙНОГО ПРАВА

За 2022 рік

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМІТЕТ

Комітет з сімейного права було створено як секцію у структурі Національної асоціації адвокатів України (далі – НААУ) згідно з розпорядженням Голови НААУ, РАУ №6 від 25 січня 2018 року. 28 серпня 2019 року Секцію з сімейного права переформатовано у Комітет з сімейного права НААУ.

Метою діяльності Комітету є: сприяння розвитку сімейного права, забезпечення ефективного захисту прав суб'єктів сімейних правовідносин, поглиблення практичного досвіду адвокатів, шляхом створення алгоритмів і стратегій судового та позасудового захисту прав та інтересів учасників сімейних правовідносин.

2. СКЛАД КОМІТЕТУ

Головою Комітету призначена Гаро Ганна Олександрівна розпорядженням Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України від 28 серпня 2019 року №105.

Е-адреса: g.garo@unba.org.ua

Заступником Голови Комітету призначена Гретченко Лариса Леонідівна розпорядженням Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України від 18.08.2021 №127.

Е-адреса: l.hretchenko@mail.unba.org.ua

Заступником Голови Комітету призначена Савицька Світлана Леонідівна розпорядженням Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України від 18.08.2021 №127.

Е-адреса: s.savytska@mail.unba.org.ua

Секретар Комітету – Попіка Ірина Анатоліївна

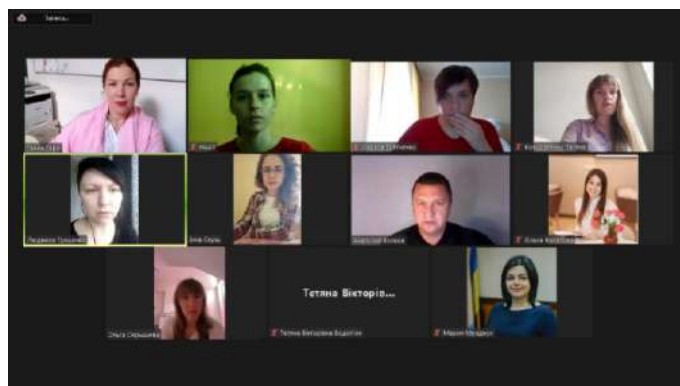
Актуальний склад Комітету розміщено на [сайті НААУ](#).

Контакти: 04070, м. Київ, вулиця Борисоглібська, 3, 5-й поверх

3. ПРОВЕДЕНІ ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ ПРОТЯГОМ 2022 РОКУ

16 та 18 травня Комітет провів зустрічі спільно із Центром сімейного права ВША НААУ. На зустрічі обговорювали план та можливі напрями діяльності у період воєнного стану, як-от: панельні дискусії практичних питань у сфері сімейного права, спільні навчальні курси на базі Вищої школи адвокатури НААУ.

11 жовтня відбулося онлайн засідання Комітету, на якому розглядали лист начальника відділу Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції м. Київ Чеснокової В. з проханням *надати правову оцінку щодо можливості адвокатам представляти інтереси клієнтів у відділах ДРАЦС з питань реалізації особистих немайнових прав.*

4. ПРОВЕДЕНІ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ КОМІТЕТУ ЗАХОДИ ПРОТЯГОМ 2022 РОКУ

Члени Комітету активно долучилися до організації заходів для адвокатів. Загалом проведено 6 заходів, серед яких такі.

Круглий стіл на тему «Спори про участь у вихованні дітей інших членів сім'ї (баби, діда, братів, сестер): як захистити інтереси дитини?»

Дата проведення: 28 січня.

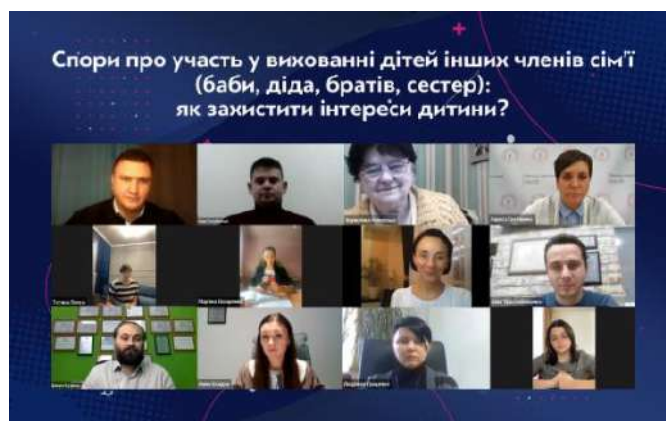
Формат заходу: онлайн (Zoom).

Проведення дискусії ініціював Комітет спільно із Центром «Адвокат дитини» і Центром з сімейного права ВША НААУ, за підтримки ГО «Центр сімейно-правових досліджень».

До обговорення теми заходу долучилися адвокати, члени комітетів НААУ, представники Центру ВША НААУ, науковці, психологи.

Деталі обговорення за посиланням

<https://cutt.ly/eFyNFOi>

Круглий стіл на тему «Маніпуляції у сімейних спорах та етика сімейного адвоката. Можливі тактики та стратегії протидії з метою захисту найкращих інтересів дитини»

Дата проведення: 8 лютого.

Формат заходу: онлайн (Zoom).

Модератор і доповідач заходу **Савицька Світлана**, відкриваючи захід, зазначила, що найчастіше таке явище, як маніпуляція, трактується як приховане управління поведінкою людини для досягнення власних цілей.

4. ПРОВЕДЕНІ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ КОМІТЕТУ ЗАХОДИ ПРОТЯГОМ 2022 РОКУ

При цьому для маніпулятора неважливо, якими шляхами буде досягнута мета – головне, щоб ситуація вирішилася на його користь.

«На мій погляд, під час надання правничої допомоги клієнтам адвокат має вміти перемагати свої інтереси, свої потреби, своє особисте «я», яке інколи є найголовнішим конфліктогеном під час надання правничої допомоги», – наголосила Світлана Савицька.

Деталі обговорення за посиланням

<https://cutt.ly/DFy1nj3>

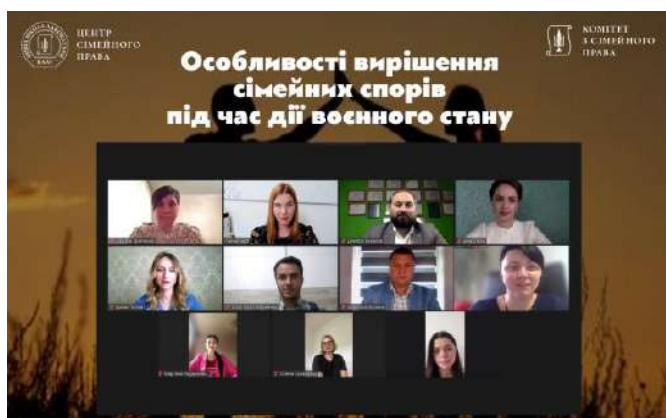
Круглий стіл на тему «Особливості вирішення сімейних спорів під час дії воєнного стану»

Дата проведення: 31 травня.

Формат заходу: онлайн (Zoom).

Круглий стіл відбувся у межах співпраці Вищої школи адвокатури та комітетів НААУ. Захід ініційований Комітетом з сімейного права НААУ, а серед спікерського складу були представники комітетів НААУ та центрів ВША НААУ.

Відкрила захід модератор **Ганна Гаро**, Голова Комітету, звернувши увагу учасників на таке: «Кожен з нас, як практикуючий сімейний адвокат, після трьох місяців дії воєнного стану вже розуміє, де та яка проблема існує,

і які запити клієнтів у сімейних справах є такими, що складно виконати. Тому сьогодні ми обговоримо, які виходи знаходимо на практиці».

Деталі обговорення та запис заходу за посиланням <https://cutt.ly/ZLCDZLO>

Фахова дискусія на тему «Укладення та розірвання шлюбу, реєстрація народження та смерті 2022: виклики та можливі рішення»

Дата проведення: 4 листопада.

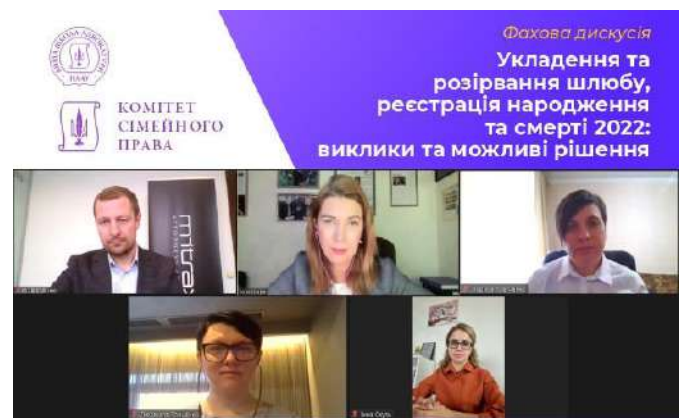
Формат заходу: онлайн (Zoom).

Модератор заходу, Голова Комітету **Ганна Гаро** у вітальному слові відзначила, що до початку повномасштабного вторгнення сімейне право як галузь мало свої виклики, а після 24 лютого виявилася низка нових питань, пов'язаних з тим, що велика кількість жінок і дітей виїхала за межі України.

«Виїзд у перші тижні війни здійснювався з фокусом на безпеку, а не на оформлені належним чином документи для виїзду родин/дітей за кордон, тому наразі ми вже стикаємося з низкою проблем, на кшталт укладення договору з сімейним адвокатом онлайн, отримання дублікатів свідоцтв про шлюб та народження дітей, розлучення за кордоном чи в Україні, відмови консульств реєструвати розірвання шлюбу тощо. Тому маємо назрілий запит на обговорення нових викликів, на обмін досвідом та пошук шляхів їх вирішення», – зазначила Ганна Гаро.

Деталі обговорення та запис заходу за посиланням <https://cutt.ly/vMIM4kE>

Публікація про захід у виданні «Закон і Бізнес»: <https://zib.com.ua/ua/153674.html>

Фахова дискусія на тему «Застосування Гаазької конвенції про міжнародне викрадення в умовах збройної агресії РФ проти України»

Дата проведення: 15 листопада.

Формат заходу: онлайн (Zoom).

Захід організований за ініціативою Комітету спільно з Вищою школою адвокатури. На фаховій дискусії адвокати (члени комітетів НААУ та центрів ВША НААУ – Олег Простибоженко, Анатолій Волков, Олена Кухаренко, Ольга Серишева, суддя Касаційного цивільного суду у складі ВС Ольга Ступак та представники органів державної влади (начальник відділу міжнародної правової допомоги в цивільних справах Департаменту міжнародного права Міністерства юстиції України Ольга Зозуля, начальник відділу захисту прав громадян та юридичних осіб України за кордоном Департаменту консульської служби МЗС України Андрій Васишин надали відповіді на проблемні питання застосування Гаазької конвенції про міжнародне викрадення. Модерувала захід Голова Комітету Ганна Гаро.

У фаховій дискусії також взяли участь судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду Ігор Гулейков, Юлія Черняк і Сергій Мартєв, завідувач сектору організаційно-протокольного забезпечення заходів КЦС ВС Наталія Ферьева і начальник служби з моніторингу дотримання прав людини управління адміністративної юрисдикції Департаменту охорони державного кордону Адміністрації Держприкордонслужби Ольга Русіна.

Деталі обговорення та запис заходу:

<https://cutt.ly/kMX3edf>

Круглий стіл на тему «Онлайн освіта в умовах воєнного стану: виклики, ризики та ефективні способи захисту прав учасників освітнього процесу»

Дата проведення: 12 грудня.

Формат заходу: онлайн (Zoom).

Захід організовано у співпраці з Комітетом та Центром «Адвокат дитини» Вищої школи адвокатури НААУ.

До участі в заході та обговорень долучилися: **Сергій Горбачов** – освітній омбудсмен, **Руслан Колбаса** – генеральний директор Директорату розвитку соціальних послуг та захисту прав дітей Мінсоцполітики, **Юрина** – радниця Міжвідомчої координаційної ради з питань правосуддя щодо неповнолітніх, **Сергій Мороз** – прокурор відділу організації процесуального керівництва та підтримання публічного обвинувачення у кримінальних провадженнях у сфері охорони дитинства та насильства щодо дітей управління організації процесуального керівництва та підтримання публічного обвинувачення Департаменту захисту інтересів дітей та протидії насильству Офісу Генерального прокурора, **Наталія Марчук** – начальник управління забезпечення доступу до правової допомоги Координаційного центру з надання правової допомоги, **Наталія Дейнега** – начальник сектору пробації щодо неповнолітніх ДУ «Центр пробації», **Вікторія Блошко** – начальник юридичного відділу Державної служби якості освіти.

Модератором фахової дискусії виступила **Лариса Гретченко** – керівник Центру «Адвокат дитини» Вищої школи адвокатури НААУ, заступник Голови Комітету, яка, відкриваючи захід, відзначила міждисциплінарний характер реалізації права на освіту та інших прав дитини, які опинилися на перетині правового регулювання нормами освітнього, сімейного, трудового права тощо. Розгляд цих питань крізь призму подій сьогодення дозволяє прослідкувати, які порушення прав дитини відбуваються в освітньому процесі та як їм запобігти.

Деталі обговорення та відеозапис:

<https://bit.ly/3Wfij08>

5. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ

I Всеукраїнська науково-практична конференція «Безпека дітей в Інтернеті: попередження, освіта, взаємодія»

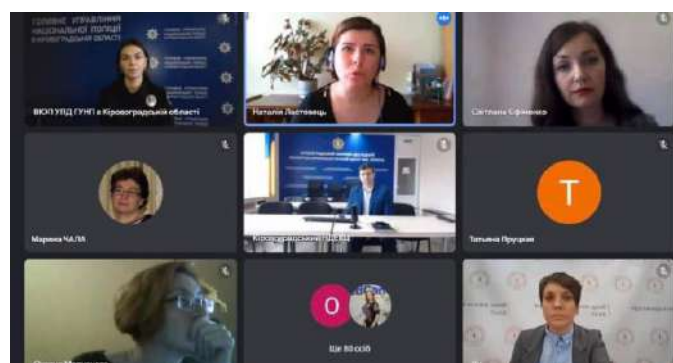
Дата проведення: 7-10 лютого.

8 лютого **Лариса Гретченко** виступила спікером на тему «Проблеми правового захисту та притягнення до відповідальності учасників освітнього процесу в ситуації кібербулінгу».

Організаторами заходу були комунальний заклад «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського», Кіровоградський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України, Центр інноваційних технологій навчально-наукового інституту права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», громадська організація «Вікімедіа Україна».

Трансляція заходу:

<https://fb.watch/b2o3iiAmEy>

Вебінари для адвокатів міста Києва

Дата проведення: 10, 12, 17, 23, 31 травня та 7, 23 червня

Член Ради Комітету **Ольга Філатова** виступила спікером на семи вебінарах для адвокатів міста Києва. Ольга розкрила теми розрахунку пені по несплачених аліментах, стягнення аліментів з іноземця.

Міжнародна науково-практична конференція «Український дослідницький простір в умовах війни: адаптація й перезавантаження технічних і юридичних наук»

Дата проведення: 31 травня.

На заході у співавторстві заступника Голови Комітету **Лариси Гретченко** та науковця **Артема Голубова** представлено дослідження на тему «Посилення інституційної спроможності системи захисту прав дітей в умовах збройної агресії РФ проти України».

Організатори: Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», Ризький університет ім. Страдіня (Rigas Stradina universitate), Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого, інститут авіонавтики Ризького технічного університету (Rigas Tehniskas universitates Masinzinibu, transporta un aeronautikas fakultate Aeronautikas instituta), ГО «Кримінологічна асоціація України».

За результатами заходу підготовлений збірник матеріалів. Перегляд: <https://bit.ly/3IlpGOX>

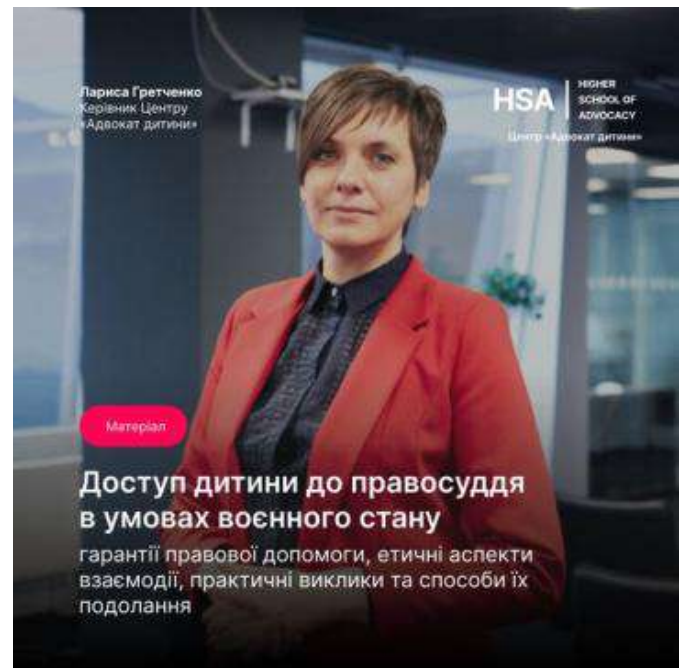

Відкрита лекція на тему «Доступ дитини до правосуддя в умовах воєнного стану та після його завершення: проблемні аспекти спадкування, відновлення втрачених документів і встановлення фактів, що мають юридичне значення»

Дата проведення: 26 вересня.

Заступник Голови Комітету **Лариса Гретченко** провела захід для широкої аудиторії правників, фахівців і спеціалістів органів системи ювенальної юстиції, служб у справах дітей, органів опіки та піклування.

Деталі заходу: <https://bit.ly/3QABYKL>

Всеукраїнський круглий стіл з міжнародною участю «Запобігання та протидія проявам насильства: реалії сьогодення»

Дата проведення: 14 грудня.

Захід ініційований кафедрою педагогіки та психології професійної освіти Національного авіаційного університету за сприяння й участі Міжнародної Асоціації La Cause des bebes, Асоціації міждисциплінарного супроводу раннього дитинства PARTUS-UKRAINE, Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, Національного університету «Одеська політехніка», Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, громадської організації «Центр суспільних інновацій і партнерства «Успіх».

Виступила у заході заступник Голови Комітету **Лариса Гретченко** з доповіддю з питань протидії насильству щодо дітей в умовах воєнного стану, де представила системний огляд тематичного законодавства, продемонструвала алгоритми дій педагогів і психологів як суб'єктів реагування на прикладах практичних ситуацій. Виступ включив правові поради, обмін думками, професійним досвідом і відповіді на запитання учасників.

Детальніше про захід: <https://bit.ly/3GAuC5x>

6. ВИПУЩЕНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ПРОТЯГОМ 2022 РОКУ

Комітет і Секція спадкового права Комітету з цивільного права та процесу НААУ підготували методичні рекомендації для адвокатів **«Спадкові спори у разі смерті одного з подружжя: як захистити інтереси клієнта?»**

У посібнику відображено питання:

- надання першої консультації адвокатом у цій категорії справ;
- спадкування частки померлого подружжя іншими спадкоємцями;
- специфіки спільного заповіту подружжя;
- укладання та виконання спадкового договору;
- практичної реалізації спадкування корпоративних прав;
- роботи адвоката з нотаріусом.

Особливу увагу приділено питанню медіації в аспекті мирного врегулювання спадкових спорів у разі смерті одного з подружжя.

Посібник підготовлений колективом авторів, які практикують у справах щодо вирішення спадкових спорів, як-от: з питань укладання договорів, мирного врегулювання, оподаткування тощо.

Переглянути методичні рекомендації можна за посиланням <https://bit.ly/3X3m3aa>

Голова Комітету Ганна Гаро стала співавтором практичного посібника **«Адвокат та медіація»**, який покликаний допомогти адвокатам у розумінні медіації та її потенціалу для адвокатської діяльності.

У посібнику Ганна Гаро розкрила питання застосування медіації у сімейних спорах.

Переглянути методичні рекомендації можна за посиланням: <https://bit.ly/3kct75U>

7. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, КОМЕНТАРІ, РЕКОМЕНДАЦІЇ, ІНТЕРВ'Ю ТОЩО), ОПУБЛІКОВАНІ НА САЙТІ НААУ, ВША ТА ЗМІ

1. [Втрата батьківського авторитету і конфлікти в школі як причини протиправної поведінки неповнолітніх: огляд судової практики](#) (Лариса Гретченко, заступник Голови Комітету).
2. [Бійка однокласників та завдані тілесні ушкодження: чому суд відмовив у стягненні майнової і моральної шкоди?](#) (Лариса Гретченко, заступник Голови Комітету).
3. [Розшук боржника в аліментних правовідносинах](#) (Інна Скузь, член Ради Комітету).
4. [Вселення особи у житло: правові підстави та порядок виконання судових рішень](#) (Інна Скузь, член Ради Комітету).
5. [Договір здорових сімейних відносин](#) (Інна Скузь, член Ради Комітету).
6. [Маніпуляції чи домашнє насильство: як розрізнити та протидіяти?](#) (Людмила Гриценко, член Ради Комітету).
7. [Аналіз судової практики щодо врахування думки дитини при вирішенні спору про позбавлення батьківських прав](#) (Мар'яна Назаренко, член Ради Комітету).
8. [Основні проблеми дітей під час війни: нові виклики для України](#) (Людмила Гриценко, член Ради Комітету).
9. [Дитина, яка перебуває у складних життєвих обставинах: як спілкуватися, підтримати, допомогти?](#) (Людмила Гриценко, член Ради Комітету).
10. [Довіреність як спосіб залучення до виховання дитини](#) (Ганна Гаро, Голова Комітету; Марія Бабішена, помічник адвоката).
11. [ТОП 10 типових помилок при використанні висновку психолога, в якості доказу](#) (Людмила Гриценко, член Ради Комітету).
12. [Проблеми правового захисту та притягнення до відповідальності учасників освітнього процесу в ситуації кібербулінгу. Безпека дітей в інтернеті: попередження, освіта, взаємодія:](#) збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Кропивницький, 07-10 лютого 2022 року / уклад. С. М. Єфіменко; за заг. ред. Г. В. Скрипки. – Кропивницький: КЗ «КО ППО імені Василя Сухомлинського», 2022. С. 33-42. (Лариса Гретченко, заступник Голови Комітету).
13. [Проблеми правового захисту та притягнення до відповідальності учасників освітнього процесу в ситуації кібербулінгу](#) (Лариса Гретченко, заступник Голови Комітету).
14. [Сімейні форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування в умовах воєнного стану: як прийняти дитину в свою сім'ю?](#) (Світлана Савицька, заступник Голови Комітету).
15. [Що змінить Законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей встановлення юридичних фактів в умовах воєнного чи надзвичайного стану», р.н. №7310](#) (Ганна Гаро, Голова Комітету).
16. [Діти і війна: про що зараз важливо пам'ятати адвокату](#) (Людмила Гриценко, член Ради Комітету, стаття у Віснику НААУ, ст. 84).
17. [Зміна імені фізичної особи: порядок реалізації даного права в Україні та за кордоном](#) (Інна Скузь, член Ради Комітету).
18. [Сімейний адвокат під час війни: як не втратити себе?](#) (інтерв'ю з Головою Комітету Ганною Гаро).
19. [Реалізація соціальних, трудових, сімейних прав і обов'язків внутрішньо переміщених осіб, які мають дітей](#) (Лариса Гретченко, заступник Голови Комітету).
20. [Яку форму навчання батьки можуть обрати для своєї дитини?](#) (Ольга Семенюк, член Ради Комітету, стаття у Віснику НААУ, ст. 84).

21. [Майнові права членів сім'ї військовослужбовця у разі його загибелі](#) (Ганна Гаро, Голова Комітету; Марія Бабішена, помічник адвоката).
22. [Що передбачає сімейна форма освіти і як вчитися з окупації або із-за кордону?](#) (інтерв'ю члена Ради Комітету Ольги Семенюк для 5 каналу)
23. [Онлайн освіта: чи зникли «шкільні війни» в умовах воєнного стану?](#) (Лариса Гретченко, заступник Голови Комітету).
24. [Основні зобов'язання держав за Лансаротською конвенцією про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства](#) (Лариса Гретченко, заступник Голови Комітету).
25. [Чи можливо оскаржити наказ про онлайн \(дистанційне\) навчання, запроваджене в школі, ліцеї чи гімназії?](#) (Лариса Гретченко, заступник Голови Комітету).
26. [Судова практика притягнення батьків до відповідальності за ст. 184 ч. 1 КУпАП в період воєнного стану](#) (Ольга Семенюк, член Ради Комітету).
27. [Правові особливості організації сімейної \(домашньої\) форми навчання](#) (Ольга Семенюк, член Ради Комітету).
28. [Стягнення аліментів на дитину у разі смерті платника аліментів](#) (Інна Скузь, член Ради Комітету).
29. [Сімейним судам в Україні бути!](#) (Ірина Попіка, член Ради Комітету).
30. [Поновлення батьківських прав: порядок та судова практика](#) (Інна Скузь, член Ради Комітету).
31. [Щодо захисту прав неповнолітніх дітей, громадян України, які знаходяться під тимчасовим захистом в Німеччині](#) (Олена Кухаренко, регіональний представник Комітету в Одеській області).
32. [Про практичні аспекти стягнення додаткових витрат на утримання дитини](#) (Ірина Попіка, член Ради Комітету).
33. [«Можна зібрати онлайн докази про місце проживання боржника»: що робити, якщо платник аліментів перебуває за кордоном](#) (Ольга Філатова, член Ради Комітету).
34. [Ухилення від експертизи та перешкода ексгумації як суд встановлює батьківство \(стаття у виданні «Закон і Бізнес» за результатами вебінару члена Ради Комітету Ольги Семенюк у ВША\).](#)
35. [Дитина потрапила в ДТП. Поради адвоката батькам для алгоритму дій](#)(Ольга Філатова, член Ради Комітету).
36. [Зміна черговості одержання права на спадкування із судом та без](#) (стаття у виданні «Закон і Бізнес» за результатами вебінару Голови Комітету Ганни Гаро у ВША).
37. [Як українцям розірвати шлюб через консульство України: що потрібно знати та куди звертатися?](#) (Ганна Гаро, Голова Комітету; Марина Вітліна, помічник адвоката).
38. [Щодо запровадження судами України спеціалізації суддів з розгляду сімейних справ](#) (Ганна Гаро, Голова Комітету; Анжеліка Архіпова, член Ради Комітету).
39. [У чому полягають особливості встановлення зв'язку, та який порядок спілкування бабусі з онуком/онучкою, що перебуває за кордоном?](#) (Оксана Майорова, член Ради).
40. [Адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права](#) (Оксана Майорова, член Ради Комітету).
41. [Зміна прізвища забаганка чи необхідність?](#) (Оксана Майорова, член Ради Комітету).
42. [Порядок отримання дозволу від органу опіки та піклування на відчуження корпоративних прав дитини](#) (Інна Скузь, член Ради Комітету).
43. [Як екологічно вирішувати сімейні конфлікти \(юридичні та психологічні поради\)](#) (Інна Скузь, член Ради Комітету).
44. [Роль адвоката в процесі «Мирного розлучення»](#) (Анна Осадча, член Ради Комітету).
45. [Онлайн освіта як фактор впливу на життя дітей і молоді: про ризики і можливості](#) (Лариса Гретченко, заступник Голови Комітету).
46. [Судова практика у справах про спадкування за участі дитини: правові висновки і позиції Верховного Суду](#) (Лариса Гретченко, заступник Голови Комітету).
47. [Про алгоритми реагування в ситуації кібербулінгу, відповідальність за його вчинення і приховування](#) (Лариса Гретченко, заступник Голови Комітету).
48. [Протидія насильству і жорсткому поведженню з дітьми в умовах воєнного стану потребує об'єднання зусиль суб'єктів реагування та кожної свідомої особистості](#) (Лариса Гретченко, заступник Голови Комітету).
49. [Роль молекулярно-генетичної експертизи у встановленні та оспорюванні батьківства](#) (Ольга Семенюк, член Ради Комітету).

8. СПІВПРАЦЯ З ВИЩОЮ ШКОЛОЮ АДВОКАТУРИ НААУ

Комітетом спільно з Вищою школою адвокатури НААУ було організовано низку заходів.

1. 19 січня проведено вебінар на тему «Як стягнути аліменти поза межами України?», лектор – Ольга Філатова.

2. 22 лютого проведено вебінар на тему «Як стягнути аліменти поза межами України?», лектор – Ольга Філатова.

3. 20 січня проведено семінар на тему «Застосування навиків медіації у сімейних спорах», лектори – Ганна Гаро, Оксана Ратушна.

4. 25 січня проведено вебінар на тему «Стягнення аліментів з іноземця, лайфхаки для адвокатів», лектор – Ольга Філатова.

5. 1 лютого проведено марафон вебінарів до Дня захисту прав людини та активних дій проти насильства, лектори – Людмила Гриценко, Павло Пархоменко, Георгій Попов, Олег Простибоженко, Анастасія Шепеленко.

6. 4 лютого проведено вебінар на тему «Особливості поділу майна чоловіка та жінки, що проживали однією сім'єю, але не перебували у шлюбі між собою», лектор – Ганна Гаро.

7. 14 лютого проведено вебінар на тему «Адвокатська практика у сфері укладання та визнання недійсними шлюбних договорів», лектор – Ганна Гаро.

8. 15 лютого проведено вебінар на тему «Судова практика у сімейних спорах: пріоритет найкращих інтересів дитини та збалансована рівність батьків», лектор – Лариса Гретченко.

9. 23 лютого проведено вебінар на тему «Відшкодування шкоди, завданої булінгом: актуальна судова практика і практичні поради», лектор – Лариса Гретченко.

10. 4 березня проведено вебінар на тему «Дитина в умовах збройного конфлікту/війни», лектор – Людмила Гриценко.

11. 8 березня проведено вебінар на тему «Як спілкуватися з дитиною, яка перебуває у складних життєвих обставинах», лектор – Людмила Гриценко.

12. 12 квітня проведено вебінар на тему «Сімейні форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування в умовах воєнного стану: як прийняти дитину в свою сім'ю?», лектор – Світлана Савицька.

13. 10 травня проведено вебінар на тему «Сімейні форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування в умовах воєнного стану: як прийняти дитину в свою сім'ю?», лектор – Світлана Савицька

14. 27 травня проведено вебінар на тему «Нові реалії вирішення спорів про міжнародне викрадення дітей в Україні після 24.02.2022», лектор – Ганна Гаро.

15. 8 червня проведено вебінар на тему «Побудова успішного захисту в сімейних спорах: до та після 24.02.2022», лектор – Ганна Гаро.

16. 14 червня проведено вебінар на тему «Судова практика у сімейних спорах: визначальні фактори й обставини забезпечення найкращих інтересів дитини», лектор – Лариса Гретченко.

17. 16 червня проведено вебінар на тему «Підстави для зміни черговості одержання права на спадкування. Переваги мирного вирішення», лектор – Ганна Гаро.

18. 20 червня проведено вебінар на тему «Висновок психолога як ефективний доказ у різних категоріях сімейних спорів», лектор – Людмила Гриценко.

19. 24 червня проведено вебінар на тему «Сімейні спори під час збройної агресії: виклики для сімейних адвокатів», лектор – Ганна Гаро.

20. 8 липня проведено вебінар на тему «Сімейні спори: огляд актуальної судової практики», лектор – Ганна Гаро.

21. 20 липня проведено вебінар на тему «Нові реалії вирішення спорів про міжнародне викрадення дітей в Україні після 24.02.2022», лектор – Ганна Гаро.

22. 1 серпня проведено вебінар на тему «Право дитини на спадок: законодавчі привілеї та договірний аспект. Виклики воєнного часу», лектор – Лариса Гретченко.

23. 23 серпня проведено вебінар на тему «Сімейні спори: огляд актуальної судової практики», лектор – Ганна Гаро.

24. 29 серпня проведено вебінар на тему «Практичні аспекти стягнення додаткових витрат на утримання дитини», лектор – рина Попіка.

25. 1 вересня проведено вебінар на тему «Сімейні спори під час збройної агресії: виклики для сімейних адвокатів», лектор – Ганна Гаро.

26. 5 вересня проведено вебінар на тему «Особливості стягнення аліментів на повнолітніх дочку, сина», лектор – нна Скузь.

27. 8 вересня проведено вебінар на тему «Адвокат з розлучень. Вступ до спеціалізації», лектор – Ганна Гаро.

28. 20 вересня проведено вебінар на тему «Підстави для зміни черговості одержання права на спадкування. Переваги мирного вирішення», лектор – Ганна Гаро.

29. 21 вересня проведено вебінар на тему «Встановлення та оспорювання батьківства. Значення молекулярно-генетичної експертизи через призму судової практики», лектор – Ольга Семенюк.

30. 22 вересня проведено вебінар на тему «Адвокат з розлучень. Все в спорах крутиться навколо Дітей», лектор – Світлана Савицька.

31. 26 вересня проведено вебінар на тему «Побудова успішного захисту в сімейних спорах», лектор – Ганна Гаро.

32. 3 жовтня проведено вебінар на тему «Нові реалії вирішення спорів про міжнародне викрадення дітей в Україні після 24.02.2022», лектор – Ганна Гаро.

33. 5 жовтня проведено вебінар на тему «Право дитини на спадок: законодавчі привілеї та договірний аспект. Виклики воєнного часу», лектор – Лариса Гретченко.

34. 6 жовтня проведено вебінар на тему «Адвокат з розлучень. Розлучення з іноземцем», лектор – Анжеліка Архіпова.

35. 12 жовтня проведено вебінар на тему «ОНЛАЙН-БУЛІНГ: порядок реагування, особливості доказування, відповідальність за вчинення і приховування», лектор – Лариса Гретченко.

36. 27 жовтня проведено вебінар на тему «Адвокат з розлучень. Чому від ПАЕ не сховаєшся?», лектор – Світлана Савицька.

37. 3 листопада проведено вебінар на тему «Адвокат з розлучень. Домовленості, шляхи примирення та позасудові способи врегулювання спорів», лектор – Анна Осадча.

38. 9 листопада проведено вебінар на тему «Адвокат з розлучень. Вступ до спеціалізації», лектор – Ганна Гаро.

39. 23 листопада проведено вебінар на тему «Шкода, завдана булінгом: актуальна судова практика і практичні поради по відшкодуванню», лектор – Лариса Гретченко.

40. 23 листопада проведено вебінар на тему «Адвокат з розлучень. Все в спорах крутиться навколо Дітей», лектор – Світлана Савицька

41. 7 грудня проведено вебінар на тему «Шкода, завдана булінгом: актуальна судова практика і практичні поради по відшкодуванню», лектор – Лариса Гретченко.

42. 8 грудня проведено вебінар на тему «Адвокат з розлучень. Розлучення з іноземцем», лектор – Анжеліка Архіпова.

43. 14 грудня проведено вебінар на тему «Якісне надання правової допомоги сімейним адвокатом: як визначати та досягати?», лектор – Ганна Гаро.

44. 15 грудня проведено вебінар на тему «Особливості встановлення фактів народження та смерті в умовах воєнного стану», лектор – Лариса Гретченко.

45. 21 грудня проведено вебінар на тему «Роль та значення висновку психолога в цивільних (в т. ч. сімейних) та кримінальних провадженнях», лектор – Людмила Гриценко.

46. 22 грудня проведено вебінар на тему «Адвокат з розлучень. Домовленості, шляхи примирення та позасудові способи врегулювання спорів», лектор – Анна Осадча.

47. 23 грудня проведено вебінар на тему «Актуальні питання захисту прав ВПО. Особливості встановлення фактів народження та смерті», лектор – Лариса Гретченко.

48. 26 грудня проведено вебінар на тему «Сімейні спори: огляд актуальної судової практики», лектор – Ганна Гаро.

49. 27 грудня проведено вебінар на тему «Судова практика у сімейних спорах: пріоритет найкращих інтересів дитини та збалансована рівність батьків», лектор – Лариса Гретченко.

50. 27 грудня проведено вебінар на тему «Справи щодо виселення з житла колишнього з подружжя: захист права власності vs захист права на житло», лектор – рина Попіка.

51. 28 грудня проведено вебінар на тему «Адвокат з розлучень. Чому від ПАЕ не сховаєшся?», лектор – Світлана Савицька.

52. 30 грудня проведено вебінар на тему «Право дитини на спадок: законодавчі привілеї та договірний аспект. Виклики воєнного часу», лектор – Лариса Гретченко.

9. ВИПУЩЕНІ ДАЙДЖЕСТИ КОМІТЕТУ

Комітет підготував **Дайджест судової практики у сфері сімейного права** за:

- ▶ [IV квартал 2021 року та I квартал 2022 року;](#)
- ▶ [II квартал 2022 року;](#)
- ▶ [III квартал 2022 року](#)

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

БЮЛЕТЕНЬ КОМІТЕТУ З СІМЕЙНОГО ПРАВА НААУ

(інформаційний дайджест новин у сфері сімейного права)

КОМІТЕТ З СІМЕЙНОГО ПРАВА НААУ
2022

10. УЧАСТЬ ЧЛЕНІВ КОМІТЕТУ НААУ У РОБОЧИХ ГРУПАХ/ПАРЛАМЕНТСЬКИХ СЛУЖАННЯХ ТОЩО

26 січня Голова Комітету **Ганна Гаро** взяла участь у засіданні Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики.

Пропонуємо Вам ознайомитися із законопроектами, які розглядалися під час засідання.

1. Проект Закону «Про внесення змін до статей 110 та 111 Сімейного кодексу України» (реєстр. №5492)

<https://cutt.ly/l16BqJv>

– Законопроект №5492 пропонує виключити положення, якими передбачалося, що позов про розірвання шлюбу не може бути пред'явлений протягом вагітності дружини та протягом одного року після народження дитини, крім випадків, коли один із подружжя вчинив протиправну поведінку, яка містить ознаки кримінального правопорушення, щодо другого з подружжя або дитини.

Стан проходження: закон дотепер очікує розгляду.

2. Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вирішення батьками питань тимчасового виїзду дітей за межі України» (реєстр. №6146)

<https://cutt.ly/xl6BljO>

– Законопроектом передбачається можливість надання згоди одним із батьків на тимчасовий виїзд за межі України дитини, яка не досягла шістнадцяти років, у супроводі другого з батьків в електронній формі.

Інформація про надання відповідної згоди буде вноситися до Державного реєстру актів цивільного стану громадян одним із батьків через Єдиний державний веб-портал електронних послуг або нотаріусом на підставі нотаріально посвідченої письмової згоди одного з батьків.

– Строк дії такої згоди не може становити більше трьох років.

– Законопроектом пропонується чітко зафіксувати випадки, коли тимчасовий виїзд за межі України дитини, яка не досягла шістнадцяти років, у супроводі одного з батьків не потребує згоди другого з батьків. Це передбачено у випадку:

1) смерті другого з батьків або набрання законної сили рішенням суду про оголошення його померлим;

2) набрання законної сили рішенням суду про позбавлення батьківських прав другого з батьків, про визнання другого з батьків безвісно відсутнім або неіездатним;

3) якщо дитина або другий з батьків є іноземцем або особою без громадянства;

4) виїзду у супроводі одинокої матері (коли у документі про народження дитини відомості про батька відсутні або внесені зі слів матері);

5) виїзду у супроводі одного з батьків, місце проживання дитини з яким визначено за рішенням суду або підтверджено висновком органів опіки та піклування та до якого не застосовуються заходи примусового виконання рішення про встановлення побачення з дитиною та про усунення перешкод у побаченні з дитиною. Виїзд дозволений не більше ніж на місяць та за умови надсилання рекомендованим або цінним поштовим відправленням не пізніше як за десять календарних днів до моменту виїзду повідомлення про виїзд дитини за межі України, державу прямування та відповідний часовий проміжок перебування у цій державі;

6) наявності у другого з батьків заборгованості зі сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за три місяці;

7) набрання законної сили рішенням суду про надання дозволу на тимчасовий виїзд за межі України дитини, яка не досягла шістнадцяти років, без згоди другого з батьків.

Стан проходження: очікує на друге читання.

3. Проект Закону «Про внесення змін до статті 184 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо відповідальності за порушення обов'язку інформування про тимчасовий виїзд дитини за межі України» (реєстр. №6147)

<https://cutt.ly/vl6BYLh>

– За результатами засідання Комітет рекомендував Верховній Раді України прийняти за основу з доопрацюванням надалі за ст. 116 Регламенту законопроект №5492 (<https://cutt.ly/yOtehlp>).

– Комітет підтримав законопроект №6146 за основу з урахуванням пропозицій Комітету.

– Законопроект №6147 вирішили рекомендувати Верховній Раді прийняти за основу та висновок направити Комітету, який є головним з опрацювання цього проекту.

Більше інформації за посиланням

<https://cutt.ly/gOr>.

Стан проходження: опрацьовується в комітеті.

11. Здійснення іншої діяльності, спрямованої на розвиток інституту адвокатури в Україні

Рада адвокатів України ухвалила рішення №121, яким затвердила роз'яснення щодо можливості адвокатам здійснювати представництво інтересів клієнтів на підставі договору, вчиненого в електронній формі, а також необхідності надання клієнтом згоди на розкриття конфіденційної інформації.

Проект роз'яснення підготовлений Комітетом, до завдань якого належить виявлення актуальних проблем у сфері сімейного права та сприяння їх вирішенню.

Детальніше про рішення:

<https://bit.ly/3uTJWVB>

Відповіді членів Комітету на запитання адвокатів у межах рубрики Вищої школи адвокатури НААА #ВідповідіЛекторівВША

Відповідає Ольга Філатова:

– Чи можливо стягнути з боржника, який мешкає в США та має там офіційну зарплату, маючи рішення суду України по стягненню доходу, тобто без визначення твердої суми з урахуванням відкритого виконавчого провадження і виплати боржником суми стягувачу не в повному обсязі? (13.01.2022)

– Чи було у Вашій практиці розшук місця роботи. платника аліментів за кордоном, в який спосіб це можна здійснити? (01.09.2022)

Відповіді
на запитання адвокатів
Філатова Ольга

Відповідають Ганна Гаро та Марина Вітліна:

- Дружина склала заповіт всього майна заповідаю чоловікові, позбавляю будь-яку особу з числа спадкоємців за законом права на спадкування. Чоловік помер раніше спадкодавця. Тобто заповіт ми вже не можемо врахувати. Проте нотаріус відмовляє у виданні свідоцтва, посилаючись на заповіт та формулювання в ньому, що особа позбавляє всіх на спадкування в порядку черговості. Як у такому випадку бути? (05.07.2022)
- Чи може спадкоємець за заповітом відмовитися від спадщини на користь спадкоємця за законом? Які гарантії того, що спадкоємець за заповітом не передумає та не подасть позов про відновлення свого права? (08.07.2022)
- Якщо закінчився строк 6 місяців, чи є після цього можливість законно мати строк для 2 черги без поновлення строку? (13.07.2022)
- Чи може договір поручительства за кредитним договором виключати факт ведення спільного бюджету, оскільки в умовах погашення боржником заборгованості за кредитним договором за рахунок спільного сімейного бюджету нівелюється можливість іншого члена сім'ї як поручителя самостійно нести фінансові зобов'язання? (18.07.2022)
- Перед тим, як дати відповідь на вказане запитання, доцільно розібратися з підставами, для визнання шлюбу недійсним та з тим, які шлюби, є/чи можуть бути визнані недійсними. (19.07.2022)
- У якій формі укладати договір за ст. 9 СК України: у простій письмовій чи нотаріальній? Це ж не шлюбний договір. (31.07.2022)
- Чи можна укласти угоду про зміну частки спадкоємця, якщо один зі спадкоємців є в реєстрі боржників? (09.08.2022)

– Чи можна просити суд встановити початок періоду стягнення аліментів з моменту прийняття рішення про розлучення, яке було прийнято 18.02.2022. Через 2 дні був направлений адвокатський запит на місце роботи чоловіка з метою отримання довідки про доходи. Проте, зважаючи на воєнний стан, відповідь була отримана лише в червні 2022 року. На що можна посперечатися і чи можна очікувати, щоб суд прийняв рішення з метою врахування інтересів дитини? (21.11.2022)

Ганна Гаро, Марина Вітліна
Вища школа адвокатури НААУ

Відповідає Ірина Попіка:

– Нормами Сімейного кодексу України визначено обов'язок батьків брати участь в додаткових витратах на утримання дитини. Відповідно до рішення суду з батька дитини стягуються аліменти на утримання дитини. Заборгованість зі сплати аліментів відсутня, батько регулярно сплачує аліменти в розмірі більшому, ніж визначено судовим рішенням. Чи можливо стягнути з батька дитини половину вартості абонементу в басейн, адже оплата абонементу є додатковими витратами на утримання дитини і не охоплюється розміром аліментів? (10.07.2022)

– Чи можливий перетин кордону України, якщо є 2 дітей, і одна дитина віком до 2 років? Якщо не є військовий! ніколи ним не був! Або 2 дітей і вагітна дружина на 30 місяці вагітності? (10.08.2022)

– Чи є механізм впливу на матір, яка перешкоджає спілкуванню батька з дитиною за допомогою телефону та інших електронних засобів (під час війни батько був змушений виїхати за кордон у відрядження державний службовець). В рішенні суду про способи спілкування не було прописано спілкування телефоном (22.08.2022)

– Чи можливо визначити місце проживання дитини з мамою, але при цьому батьки проживають разом? (01.11.2022)

– Що змінилось при розлученні військовослужбовців із запровадженням воєнного стану? (02.11.2022)

Відповідає Людмила Гриценко:

– Чи можна розірвати шлюб з особою, яка зараз знаходиться та зареєстрована на непідконтрольній території України? якщо так, то який алгоритм дій? (08.07.2022)

– Які обставини, необхідно довести в суді для встановлення факту проживання однією сім'єю чоловіка та жінки без реєстрації шлюбу? (14.07.2022)

– Які обставини мають значення для суду, при вирішенні спору про визнання шлюбу недійсним? (19.07.2022)

– Необхідно встановити факт батьківства через проведення ексгумації. Які нормативні правові акти є щодо регулювання вказаної процедури? Чи можливо навести приклади з судової практики? (06.09.2022)

– Чи можливо встановлення батьківства особи, яка померла, без ексгумації (20.09.2022)

– Чи буде малюнок дитини належним доказом у справі, висновок про обставини на малюнку є припущенням? (20.09.2022)

– Чи можна в одному позовному провадженні встановлювати факт спільного проживання однією сім'єю без укладення шлюбу, визнати право на спадщину, та зміну черговості з четвертої та першу чергу? (06.10.2022)

Ірина Попіка
Вища школа адвокатури НААУ

Людмила Гриценко
Вища школа адвокатури НААУ

Відповідають Ганна Гаро та Світлана Кухарук:

- Якщо мати та діти виїжджають за кордон по біометриці, як відраховувати 90 днів перебування за кордоном? 90 днів без проміжку часу? (19.07.2022)
- Як встановити громадянство України дитині, народженій в «ДНР»? (11.08.2022)
- Чи прийме суд до розгляду позовну заяву про розірвання шлюбу без оригіналу свідоцтва про шлюб? Чи можна такі позови подавати через електронний суд?
- Підкажіть, будь ласка, якщо рідний батько написав відмову у нотаріуса, а вітчим хоче усиновити. Такої відмови достатньо чи треба спочатку позбавити батьківських прав, а тоді всиновлювати? (07.11.2022)
- З початку війни була заборона на міждержавне усиновлення іноземцями. Чи змінилась наразі ситуація? (09.11.2022)
- Що змінилось при розлученні військовослужбовців із запровадженням воєнного стану? (02.11.2022)

Відповідають Ганна Гаро та Марія Бабішена:

- Якщо батько дитини програв спір щодо зменшення розміру аліментів, чи має право останній повторно звернутись із тим самим позовом до суду, враховуючи, що в ЦПК України встановлено заборону на звернення тим самим позивачем із позовом, який вже було подано та щодо якого вже було ухвалено судове рішення?
- На Вашу думку, чи зміниться ближнім часом практика ВС щодо позбавлення батьківських прав, яка останні декілька років ґрунтується на тому, що позбавлення це крайній захід і не позбавляють батьків, які відсутні роками у житті своїх дітей? Чи є у Вас бачення, як можливо змінити таку практику ВС? (08.11.2022)

Відповідає Лариса Гретченко:

- Чи може дитина самостійно повідомити про вчинене відносно неї домашнє насильство і як мають діяти особи, яким стало відомо про дитину у складних життєвих обставинах? (25.07.2022)
- Законодавчі привілеї спадкування дитиною: про що мова? (29.07.2022)
- Чи є неповнолітній вік дитини та нездійснення її матір'ю/батьком встановлених законодавством обов'язків поважними причинами пропуску строку прийняття спадщини? (05.09.2022)
- Чи успадковують діти борги батьків підприємців? (13.10.2022)

Відповідає Інна Тута:

- Батько та мати розлучені. Є рішення комісії у справах дітей про визначення місця проживання двох малолітніх дітей із батьком. Мати зробила їм закордонні паспорти без згоди батька, і, користуючись своїм правом брати участь у вихованні дітей забрала дітей, і не повернула їх. На даний момент невідомо, чи діти виїхали чи ні, мати у месенджерах написала, що вивезе їх за кордон, хоча участі у вихованні їх не брала. Що робити? (03.08.2022)
- Мати гр. України, батько гр. РФ, не у шлюбі, не спілкуються. Чи буде вважатись підстава при позбавленні батьківських прав те, що батько проросійський, і від початку війни перестав цікавитись життям дитини? (02.11.2022)
- Справа про визначення місця проживання дитини. На сьогодні, квартира позивача, знаходиться під окупацією. За клопотанням розгляд перенесено до жовтня. Як діяти далі, бо деокупація міста не відбулась? (03.11.2022)

Відповідає Ольга Семенюк:

– Підкажіть як встановити факт чи визнати батьківство батька по відношенню до дитини, який пропав безвісно під час воєнних дій (мобілізований)? Чи можна через ДНК експертизу з дідусем дитини? (10.08.2022)

– Батько написав заяву на очне навчання дітей, а мама на онлайн. В договорі про утримання дітей права і обов'язки прописані порівну, тиждень діти з батьком тиждень з матір'ю, як краще вийти з такої ситуації. (20.09.2022)

– Боєць повертається з ПТРС, тобто це вже інша людина в сім'ю, що лишилася по суті на довоєнному рівні сприйняття. Звісно, більшість працює не з психологами - а з адвокатами. Що робити? (24.10.2022)

– Чи може суд ухвалити рішення, якщо у справі про визнання батьківства батько надіслав суду заяву, що не заперечує своє батьківство? (01.11.2022)

– Які наслідки відмови від проходження експертизи з посиланням на такі причини як: війна, ковід, здоров'я дитини і т.д. в справах про встановлення чи оспорювання батьківства? (02.11.2022)

Відповідає Анжеліка Архіпова:

– Якщо провадження вже існувало на момент 24.02, предмет позову: повернення дітей в постійне місце проживання з України до іншої країни, але матір з дітьми з України виїхала до ЄС. Суд повинен відмовити у позові чи задовольнити? Зауважу у дітей є громадянство іноземне і без згоди батька українське. Як діяти? Примирення не принесло результатів. (09.08.2022)

– Жінка (громадянка Білорусі) розлучилася з чоловіком (громадянином України) у липні 2022 року у Мінську. Чоловік постійно проживає в Україні з 2019 р. Шлюб був укладений в Україні. Дитина громадянин Білорусі. Раніше сім'я проживала у Білорусі. Питання в тому, як зареєструвати розлучення в органі ДРАЦС, оскільки держави у стані війни. Рішення суду отримати в Білорусі не представляється можливим, копія неякісна, апостиль проставити неможливо. (11.10.2022)

– Якщо дружина українка і проживає в Україні, а чоловік іноземець і проживає в своїй країні (говоримо про Польщу) то ми застосовуємо наше законодавство, згідно якого маємо подати позов за місцем реєстрації відповідача. Який порядок звернення в Україні, якщо відповідач тут не проживає і не проживав? (12.10.2022)

– Як довести дохід та місце працевлаштування чоловіка за кордоном у справах по аліментам? (27.10.2022)

– Як бути у випадку, якщо чоловік-іноземець не дає згоду на розлучення знаходячись за кордоном та не збирається приїздити до України? (28.10.2022)

Відповідає Інна Скузь:

– Питання щодо спілкування інших родичів (діда, баби, тітки, дядька, племінників), щодо вивезеної батьками за кордон дитини. Чи є практика таких категорій справ? (19.08.2022)

– Подружжя перебуває у Великобританії на підставі робочої візи чоловіка. Наразі дружина вагітна від громадянина США, з яким планують одружитися. Які, на Вашу думку, мають бути перші кроки в цій ситуації? (15.09.2022)

– Подано позов про розірвання шлюбу. Призначено склад суду. Між чоловіком та дружиною спору про поділ майна і питань щодо дітей немає. Як максимально пришвидшити прийняття судового рішення? Чоловік та дружина перебувають за кордоном. (20.09.2022)

Відповідає Ольга Серишева:

– Мій син сплачує аліменти, зараз невістка з внуком знаходиться за кордоном, чи повинен син сплачувати, якщо відомо, що гроші використовує мама невістки? (30.08.2022)

– Щось змінилося у позиції ВС щодо порядку поділу кредитних зобов'язань (кредитний договір укладено дружиною в період шлюбу)? (25.10.2022)

Відповідає Тетяна Водоп'ян:

– Мати гр. України, батько Великобританії. Дитина має обидва громадянства. Батьки розлучені, наразі всі в Англії. В Україні відкрите провадження з вмп дитини з матір'ю. Чи може батько подати аналогічний позов в Англії і чи наявність провадження в суді в Україні якимось перешкодить розгляду спору в Англії? (05.10.2022)

Відповідає Тетяна Жидачек:

– Чи можна розділити квартиру як спільно нажите майно, якщо в договорі купівлі-продажу майна вказані обоє з подружжя і зареєстроване в реєстрі як часткова власність? При поділі відступити від презумпції рівності часток (10.11.2022)

Відповідає Юрій Бабенко:

– Чи можуть бути варіанти, коли зразки для експертизи відбираються в матері та дитини за кордоном відповідним медичним закладом, у випадку коли сторони проживають у різних країнах, та надсилатися в Україну до медичного закладу який відбирав зразки у чоловіка щоб цей заклад провів експертизу, чи навпаки зразки з України надсилатися за кордон? (13.12.2022)

Нова рубрика Вищої школи адвокатури НААУ «Рекомендуємо до перегляду»

Рекомендує Ганна Гаро (17.07.2022)

Рекомендує Людмила Гриценко (09.09.2022)

На початку 2022 року за підсумками конкурсу, проведеного газетою «Закон і Бізнес», у складі найпопулярніших авторів та співрозмовників V рейтингу видання «ЗіБ» «Читацьке визнання» відзначено лекторів Вищої школи адвокатури НААУ та представників Комітетів і Секретаріату Національної асоціації адвокатів України

Однією з тематичних публікацій, що привернула значну увагу читачів та увійшла до найбільш актуальних топ-тем рейтингу, є стаття Лариси Гретченко – «Традиційний «каральний» підхід у провадженнях щодо неповнолітніх повинен залишитися в минулому».

Детальніше про підсумки V рейтингу «ЗіБ» «Читацьке визнання» 2021 р.:

<https://bit.ly/3tv7bFT>

Про нові заходи та публікації дізнавайтесь на сторінці Комітету у Facebook

